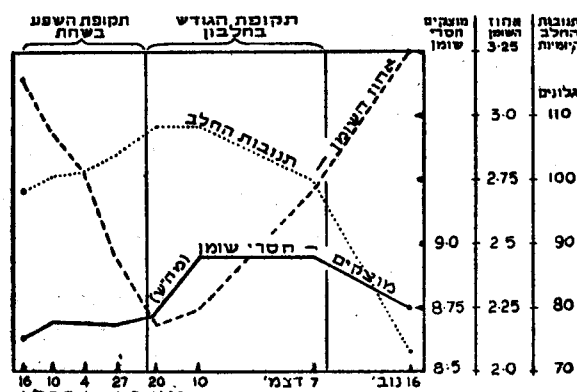

עובדי המכון לחקר משק החלב, שתחתיונה באיכות ובכמות, במשך תקופה ממושכת, גרמה להפחתה ניכרת של תכולת המח"ש בהרבה עדרים. באנגליה שכיחה תופעה זו בשלהי החורף, מחמת צמצום האספקה המשובחת בעונה זו. כן גם צפויה ירידה במח"ש במרעה מחמת חורב ממושך, כשאין מוסיפים מזון מיוחד להשלמת המנה. כשתתגלה בעדר פרה שתכולת המח"ש בחלבה היא ירודה ביותר, יש לתלות את הקולר, בראש וראשונה, במחלת העטין (מאסטיטיס סטרפטוקוקי). החוקרים מניחים שהתנודה במח"ש בתחומים צרים בפרות השונות תלויה גם בגורם תודשתי אינדיבידואלי, אולם על כל פנים הדרך הבטוחה ביותר לשמור על תכולת מח"ש נאותה בחלב של בהמה מסוימת היא — הזנה מלאה וטובה ותנאי החזקה טובים. אותו פרובאן מצא שמנה עשירה מאוד בחלבון, שמקורו במוזונות מרוכזים, ודלה בשחתי (כ-2 ק"ג ליום בס"ה) גרמה לירידה תלולה מאוד בשומן וכן לירידה ניכרת בתכולת המח"ש, אך תגובת החלב (המימי) עלתה בעקב מנה כזו בשיעור ניכר.

הדיאגרמה מדגימה את השפעת תפריט המזונות על תגובת החלב והרכבו.
הוכנה ע"י ד"ר א. פרובאן. (הוצתק מ"דיירי פארמינג")

אם רוצים להעלות את % המח"ש בחלב פרוותינו באמצעות טיפוח ובידור, במידה שהדבר אפשרי בכלל, הרי השיטה הבטוחה ביותר תהיה בדרך ההצמדה של המח"ש לתכולת השומן, כלומר — ככל שנצליח להעלות את השומן בחלב כן נצליח לייצר חלב עשיר יותר במח"ש. ואין גם צורך במחקרים מיוחדים לשם מציאת שיטה "פשוטה" לקביעת אחוז המח"ש בחלב הפרות. ישנן כבר נוסחאות וטבלאות נוחות למדי וכן גם ציוד נוח שבעזרתם ניתן לחשב ולקבוע על נקלה את תכולת המח"ש בכל חלב שהוא לאחר שידעו את % השומן של החלב ומשקלו הסגולי. בכל מה שאמרתי לא ניתנה בכל זאת התשובה — למה בחולים אצלנו בחלב ואין רוצים ליהנות ממנו. התשובה על כך תהיה, לצערי, ארוכה מדי ואין "לדחוס" אותה לתוך הערה, שאף היא יצאה ארוכה מדי; על כל פנים אין לתלות את הקולר ב"שפע" השומן שבחלב, הגורם כביכול למחלות לב, לקילקול "הפיגורה" ולכל מרעין בישין, עליהם מרעשים עולמות בעלי הפרסומת למיניהם.

י. עצמון

אסור להכין תחמיץ מתירס שרופס ב-ד.ד.ט.!

ד"ר לינק מאוניברסיטת אילינויס (ארה"ב) אומר שלפחות במשך 3 חודשים משתיירים עקבות ה-ד.ד.ט. בתירס לאחר ריסוס או איבוק. אם מחמיץ תחמיץ מתירס בטרם עברו 3 חודשים מיום הריסוס, יאגור הבקר הניזון בתחמיץ זה שאריות של קוטל חרקים זה ברקמות השומן של הגוף. לא יורגש אמנם סימן הרעלה בבהמות, אולם החלב של פרות כאלה יהיה מזהם בתכשיר ה-ד.ד.ט.